

Само жена може да бъде баба. Тя трябва да е преминала фертилната възраст, на която не вреди общуването с нечистата родилка. Традицията бабата да е от етноса се запазва и по-късно, когато вече уседнали, циганките/ ромките раждат все още в домовете си. Тя трябва да е от същата циганска/ ромска група. „Имаше и между наш`те жени такива. Знаят като се роди детето, как да му се отреже пъпчето.... майка ми беше такава, леля ми беше такава...” (м., 61 г., кардараши, с. Александрово, Ямболско) (цит. по Конович, Ненов 2009: 52).

Може и да е българка, но “трябва да е опитна и е добре да живее на близо” (тракийски калайджии, кардараши, хорохая, фичери). Винаги, когато имат възможност, гратарите се обръщат към баба-акушерка, не циганка. Тези възрастни жени се смятат за извънредно нечисти в магически смисъл същества, както и всичко свързано с раждането. Ето защо, всичко до което бабата се докосва, трябва да бъде унищожено (Марушиакова 1992-а: 63). Обикновено бабата и родилката остават сами в помещението докато трае процесът. Другите жени чакат отвън, ако има нужда от помощ. За мъжете и децата достъпът е абсолютно забранен и това се уважава и спазва от всички.

За *по-лекото раждане* са запазени и се спазват редица магически практики, в които се включват всички членове на семейството. Първата работа на бабуващата жена е да развърже и да освободи родилката от всичко, което я стяга, да разплете косите ѝ. При фичерите и лингурарите без изключение в къщата се мълчи, стаите задължително са отключени. Жените махат обещите си, по дрехите и на мъжете и другите деца не трябва да има нищо закопчано. Това е свързано с представата, че всичко което е завързано, затворено, заключено пречи на излизане на бебето.

За самото раждане жената облича по-стари, но чисти дрехи. Такива са застлани и наоколо. Такива са приготвени и за повиване на бебето. Поверието е майката и бебето да остарееят като дрехите. Бабата помага за ускоряване на процеса и намаляване на болките. За целта гратарите ѝ дават да пийне ракия. Те вярват, че в случая може да помогне и „билка богородичка”⁶, която бабата накисва предварително във вода (варване, битуващо и сред българите – б.а.). След раждането със същата вода най-възрастната жена от къщата напръсква всички членове на семейството с думите: „Да сте щастливи, да сте здрави”. По време на чергарстването, момиче от палатката на родилката обикаля с вода и клонки целия катун, напръсква всяка палатка и каруца. Така тя съобщава за появата на новия член на групата. След приключване на важния момент на родилката и на бабата се дава по чаша ракия, като тази, от която пие бабата се счупва (Марушиакова 1992-а: 63-64).

⁶ Бабата, която притежава тази билка донесена от Божи гроб, се ползва с по-голям авторитет сред останалите баби.